

Передплата на „Буковину“

плата в Чернівцях:

- Австро-Угорщині: на цілий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
  - Росії: на цілий рік 12 карбованців, на пів року 6 карб.
  - інших державах: на цілий рік 40 фр., на пів року 20 франків.
- Для міщан і селян буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під неділю і коштувати буде на цілий рік 4 К., на пів року 2 К., на чверть року 1 К.

Поодинокое число 10 сотиків.

Оголошення коштують по 10 сотиків від однопальнової стрічки або 1/4 місяця дрібним друком (петит). При кількорових або при річних замовленнях значний опуст.

БУКОВИНА

Орган української поступової партії на Буковині,
виходить що дня крім неділей і свят.

Редакция, администрация і експедиция
„Буковини“
в Чернівцях, ул. Петровича число 2.
Число телефону 176.
Адрес для телеграмів: „Буковина“, Чернівці.

В справах редакційних можна устно порозумівати
ся що дня від 10—11. рано і 2.—3. пополудни
крім неділей і свят.

Надіслане по 40 сот. від стрічки, при частійших
замовленнях відповідний рабат. Реклямації неопе-
чатані візьмі від порта. Рукописи звертає ре-
дакция лише за попередним застереженням і за-
лученем поштової належності.

Циркулярі яко прилоги коштують по 2, 3 і 4
сотики від штуки.

Належитостий за анонси марками поштовими не
приймає ся.

ВІДОЗВА.

До Вл. виборців III. класу.

Злучені національні партії спокою і праці поручають вибирати сеї середі, 3. лютого 1909
отсих кандидатів:

Кароля Білґрая

пекаря,

Кароля Бориславского

кунця,

Бернарда Флемінґера

управителя броварні

Йосифа Жалодека

кравця.

Виборці!

Просимо всіх приятелів згідної і мирної праці в громаді на добро міста і всіх его меш-
канців, щоби в день виборів агітували за сими кандидатами і голосували на них.

Чернівці, в лютім 1909.

В імя злучених національних партій:

Русини:

Володимир риц. Ясненский, Филе-
мон Калитовский, др. Константин
Клим, др. Василь Ключенко, Ми-
хайло Коралевич, др. Володимир
Милькович, Омелян Попович, др. Ст.
Смаль-Стоцкий, Лев Галицкий, др.
Агенор Артимович, Николай Бендак,
Теофіль Брендзан, Роман Цегель-
ский, Иван Черский, Николай Дро-
гомирецкий де Говора, Іларіон Фе-
дорович, др. Володимир Гузар, Ни-
колай Ісепенко, Георгій Кавула, др.
Геліос Кобилянський, Юліан Коби-
лянський, Володимир Копачук, др.
Мирон Кордуба, др. Дмитро Коро-
патницький, Николай Костецкий, Кор-
нель Козак, Петро Кумановский,
Александр Купчанко, Александр
Левіцкий, Андрій Міський, Иван
Прийма, Фридрих Пухал, Атаназій
Руснак, Евгений Семака, Николай
Спикул, Константин Шинкарук,
Иван Тирон, Николай Василько, Ни-
колай Вердиш, Иван Воробкевич,
Осип Захариясевич, Фротей Пігуляк,
Василь Балон, Михайло Андриевич,
Атаназій Бобчук, Николай Грегоров-
вич, Панталеймон Клим, Омелян
Могильницький, Віктор Сарнавский,
Иван Радомский.

Німці:

Др. Рудольф Шаріцер, Артур Ада-
мовскі, Віктор Барлеон, др. Фрід-
ріх Кайндль, Александер Влюмріх,
др. Карл Зелінка, Іосиф Коллер,
др. Артур Скедль, Вільгельм Тель-
манн, др. Альоїс Лебутон, Якоб
Бавмунк, Ернст Маєр, Евген Ма-
кай, др. Альфред Кольрус, Адольф
Каценбергер, Карл Шульц, Евген
Бенер, др. Франц Кніттель, Барон
Фірт, Гайнріх Кіппер, др. Радако-
віч, Йосиф Жалодек, Гайнріх Вір-
фель, др. В. Стравгаль, Франц Гу-
біх, Людвіг Вест, Карл Івасюк, др.
Йосиф Франк, Леопольд Жалодек,
Якоб Гет, Антон Зверзіна, др. Йоган
Негер, Карл Гофінґер, Йоган Бру-
кер, Франц Кніттель мол., Йоган
Лінденбах, Йоган Ген, др. Антон
Норст, Рудольф Шмідт, Йоган Пол,
Хрістіан Гак, Карл Вольф, Петер
Шнайдер, Людвіг Деновскі, Отто
Шіндлер, Едмунд Нео, Адольф Гайн-
ріх, Себастьян Голіцкі, Йоган Люд-
вар, Еріх Кольбенгаєр.

Поляни:

Адольф Мігельскі, Валеріян Сквар-
ніцкі, Кароль Доспіль, Антоні Па-
нецькі, Міколай Зелінскі, Йосиф
Скварніцкі, Адам Бьондовскі, Йо-
ган Ковальскі, Ян Моравскі, Міхал
Тшцінскі, Антоні Скварніцкі, Юлі-
ян Гошовскі, Станіслав Кучера, Ян
Вруз, Казімір Тавт, Аврель Міхне-
віч, Міхал Горецькі, др. Станіслав
Квятковскі, Вінценті Коритинскі,
Владислав Солтинскі, др. Людвік
Стшелецькі, Станіслав Влад, Казімір
Венґльовскі, др. Евгеніус Міткевіч,
Міколай Зайончковскі, Станіслав
Шван, Василі Мокраньскі, Войцех
Вейделек, Генрик Цукер, Едвард
Шварц, Фердинанд Топольскі, Ка-
роль Бориславскі, Станіслав Мах,
Ян Лвоїцкі, Максиміліян Квятковскі,
Пілярж, др. Ян Сейк, Йосиф Муха,
Теодози Вагринович, Ян Кізановскі,
Станіслав Генфліх, Ян Камінскі,
Леопольд Душенько, Казімір Невя-
домскі, Владислав Каспшицкі, Ан-
тоні Масловскі, Кастан Романовіч,
Ян Джевінскі, Август Гаспарі.

Жиди:

Др. Бенно Штравхер, Вільгельм
Тітґінґер, Др. Сальо Вайсельберґер,
Др. Найман Вендер, Йозиф Влюм,
А. М. Врунстайн, Якоб Вухбіндер,
Юліус Вохнер, Др. Макс Діаманд,
Філіп Філлєнбавм, Др. Адольф Фі-
шер, Арнольд Фрост, Сімон Фліґлер,
Моріц Фурманн Йозиф Грінберґ,
Якоб голд, Якоб Готліб, Израель
Фалік, Якоб Гехт, Адольф Гарт,
Бернгард Гасс, Зісман Вухе, В. П.
Фріммет, Л. Гершманн, Маєр Ізак
Шапіра, Еліас Вендер, Герман,
Гольдштайн, Зіґмунд Гольденберґ,
Еліас Кампельмахер, Др. Якоб
Кампель, Др. Гайнріх Кізлер, Якоб
Кіндлер, Емануел Краса, Др. Сал.
Кінсбрунер, Габрілл Крон, Адольф
Коммер, Др. Лео Кізлер, Др. Адольф
Лайтер, Др. Евген Лауер, Гершон
Ельгісер, Йозеф Ельгісер, Захаріас
Пульман, Лайб Ляндманн, Маркус
Шпильцер, Моріц Штекель, Каль-
манн Швітц, Герш Тріхтер, Макси-
мیلیян Вендер, Др. Мозез Сіґаль

Виборчі записки.

(До руских виборців. — „Під знаком хреста“. — Німецько-національні кандидатури.)

В неділю, 31. м. м. відбули ся в „Народнім Домі“ при численній участі українських виборців збори в справі недалеких виборів управи міської. Обговорено детеперішню акцію виборчу в спілці з іншими національними партіями і ухвалено одногосно (з ужитєм контрпроби): 1. поставити в першій колі кандидатуру надради. Ясеницького; 2. в другій колі кандидатуру д-ра Конст. Кліма; 3. евентуальну третю кандидатуру ставити по нараді із спільним комітетом всіх партій; 4. візвати всіх черновецьких Русинів, щоб з огляду на національний інтерес голосувати на повну лісту коаліції тільки на сю лісту.

Особливо сю останню точку мусимо й від себе підвести з як найбільшим натиском. Звертаємо увагу наших виборців на те, що ми не становимо в жадній колі навіть на стільки поважної меншости, щоб могли в злучі з котрою небудь одною партією перевести своїх кандидатів. Тільки солідарним голосованем на спільну лісту всіх національних партій зможемо вибрати своїх заступників до ради міської. Хтоб з нас проте голосував инакше, нехай буде свідомий того, що причинить ся до упадку руских кандидатів не лиш тепер, але й на будуче, бож ніхто з наших теперішніх союзників не стане лучити ся з нами, коли ми раз спроневеримо ся! А що значив би для нас упадок наших кандидатів, про се не треба згадувати. Се не була би певдача сеї чи тої партії — ні, се було би вилітнуване цілого руского населення від впливу на заряд міста, се був би погром всіх Русинів столиці краю. Для того ми ще раз звертаємо увагу наших виборців на повешчу ухвалу зборів, ще раз звизаємо всіх до солідарного голосованя і робимо відвічальними за сумні наслідки, якіб приніс нам евентуальний неуспіх наших кандидатів тих виборців, котрі голосували б инакше. Се ми уважаємо нашим обовязком зазначити особливо тому, що з християнсько-соціального боку роблять ся підступні заходи, щоби збаламутити наших виборців і відтягнути від солідарности з прочими національними партіями.

Християнські соціали виступають до виборів, як пишуть в своїх відозвах „під знаком хреста“. Що сей найвищий символ християнства має спільного з агітацією виборчою що спільного мають з ним брудні гешефтсмани з християнсько-соціальної партії — трудно вгадати. Але ні! Сей

к. жид.

Значіне ідеї солідарности в економічній програмі.

Переклав Фр. Коновський.

(Дальше).

В третій врешті фазі солідарности зникає всякий примус а остає лиш вільне співділанє, впливаюче зі співуділу волі. Проявляєть ся вона в дуже яркій спосіб у поветаючих все нових формах товариств, з яких одначе заводові синдикати та співділчі товариства представляють ся найбільше типово.

Сю тезу розвивав Туїле у своїй „Science Sociale (Суспільна наука)“. Він думає, що суспільність, се орган, яким управляє первісно вроджене право, але поволи перетворює ся в організм опертий на умові, в ідеальну суспільність, в „якій всі будуть цілком вільні, але стисло зі собою звязані“. Се найвища форма солідарности і наші змаганя повинні прямувати до її здійсненя.

Сю еволюцію можна слідити докладно пр. у системах організації праці. Первісно кастова система, первісна форма поділу праці, отже також певного рода солідарности примусової, дідичної, фаталістичної, а правдоподобно і несвідомої для тих, що її підлягали. Дальше корпораційна система, де солідарність наказує вже право, але де будить ся вже свідомість і прямує до неї і де члени товариства без сумніву відчувають її добродійну діяльність. Врешті за наших часів вільна злука в формі синдикату або кооперативи, де зникає вже всякий примус, хоч воно легко не приходить і може ще навіть є передвчасне, скоро знов

„знак хреста“, під котрим виступають буковинські поклонники Гесмана — Вельюглавка, се непохибний знак, що для них не має нічо сьвятого і високого, нічо, що-б вони не втягнули, в болото агітації, пропаганди ненависти, в службу своєї захлапности і самолюбству.

Панове з під „знаку хреста“ пускають ся також на хитрі підступи. Що-б збаламутити руских виборців і розбити на два табори а рівночасно самим ухадити за представителів всіх християнських партій, кладуть між свої кандидатури в третім колі — кацапа Тиблевича, а в другім, як зачуваємо, мають покласти кандидатуру д-ра Константина Кліма і ще одного Русина — радикала! Ціль сего кроку християнських соціалів аж надто очевидна: дивить ся, мовляв, ми не тільки даємо вам добровільно мандати, але даємо їх навіть більше, як національна коаліція! Один кацап, оден з поступової партії, оден радикал — ми вас усіх з'єднаємо і погодимо тільки голосуйте на нашу лісту!

Супроти отсих коварних заходів панів з-під „знаку хреста“ ми ще раз звертаємо увагу на сказане попередно. Навіть в злучі з найсильнішою одною партією не зможемо вибрати своїх радних. Отже навіть лишаючи на боці прихильність чи неприхильність до християнсько-соціальної партії — ми з чисто-національного інтересу, для забезпеченя нашого заступництва в раді міській мусимо голосувати спільно з тими партіями, котрі своєю силою дають нам запоруку, що виберуть спільних кандидатів. Тому: чуйно перед християнсько-соціальними приятелями!

На зборах німецько-національної партії, що відбули ся минулої суботи, поставлено до спільної лісти національної коаліції отсі кандидатури: в III. колі Й. Жалюдек; в II. колі: секретар Івасюк, А. Капенбергер, Г. Кіппер, Е. Лео, В. Тельман, К. Вольф; в I. колі: др. Франк і др. Норст.

Допись з Відня.

Дня 25. січня с. р. відбула ся нарада правничо-адміністративної комісії українського клубу, в котрій взяли участь послі: др. Олесницький, др. Окуневский, др. Цеглицький, др. Дністрянський, др. Бачинський і Семака.

На сій нараді обговорено головні постанови предложеного правительством закона про суспільну безпеку. Загально сконстатовано, що дотичний закон трактує в кождім згляді робітників далеко користнійше, як т. зв. „самостійних“ себто господарів, купців, промисловців.

будить ся прямує повороту до обовязкових синдикатів.

Треба завважати, що й реаліжна теза, про яку ми перед хвилиєю говорили, дає примінитись до тої еволюції, бо і вона вказує рівночасно перехід від примусової солідарности до добровільної і пожаданої. Упадок всіх людей в Адамі — початок фатальної солідарности, яку кожда дитина приносить в своїм тілі приходячи на світ; спасенє всіх людей в Христі — се на будуче жите вільна солідарність, яка не дає ся інакше здійснити, як лиш офірою із себе самого. І знов стрічають ся на тій точці соціологічні та християнські школи, через що росте ще довіре до слова солідарність.

Побачимо тепер, чи понятє солідарности є досить широке та оригінальне, щоби могло служити за девізу новій школі і яке воно може знайти примінєне в економічній області.

Форма ліберальности позволяє нам передовсім відокремитись вразно від класичної ліберальної школи. Не тому, щоби свобода і солідарність не могли йти з собою в парі, бо ми бачили перед хвилиєю, що солідарність прямує до здійсненя себе в свободі. Так до свободи прямує, але не від неї походить, походить з вроджених фаталізмів, отже школа, яка змоглаб оцінити добродійства солідарности, навіть в її примусовій формі, не признаєть свободи за непомильну критерію до оцінки вартости доктрин, або інституцій, не буде бачити в ній єдиного розвязаня. Не відкине пр. посередництва держави в економічних квестях, бо держава видасть ся її дуже визначною, навіть най-

Робітникам признає ся безпеку в разі недуги, на случай нещасливої пригоди, на випадок неспосібности до праці і на старість.

Для самостійних, отже і для селян-господарів постановляє закон тільки одинокую безпеку на старість, і то досить корисну, бо обовязує їх до влат вже від 16. року; наколи мали би побирати ренту аж-по 65. році.

Після предложеня мали би самостійні платити місячно 1 кор., як їх річні доходи виносять понад 480 корон. Хто із самостійних не має більше як 480 кор. річного доходу, мав би платити місячно тільки 50 сот.

Се відносить ся майже до всіх наших селян-господарів, бо питанє, чи знайде ся між нашим народом селянин-рільник з річним доходом понад 480 кор. Обчислено, що рента самостійного, котрий платить по 50 сот. через 20 літ виносить 144 кор. річно, а по 49 роках, значить ся, як платить від 16 до 65. року, виносить рента 179 кор. річно.

Найбільша кривда для наших селян лежить в тім, що закон не признає їм безпеки на випадок неспосібности до праці, пр. каліцтва.

З огляду на превелику вагу сего закона, котрий доторкує так широких верств населеня, ухвалено обговорити предложеня на публичних зборах і вічах народних. Аж по вислуханю голосу народа зможуть послі зазначити та висказати становище Українців взглядом закона про суспільну безпеку.

З внутрішніх справ.

В парламентарних кругах надіють ся, що положенє вияснить ся в найкоротшій часі і, або вирине криза, або парламент поверне до правильної роботи. Німецькі круги дожидають спокійно язикового предложеня. Зміст єго може спричинити опозицію Німців, але про відкиненє предложеня нема бесіди. Оноді появили ся в парламенті вісті о недалеких змінах в кабінеті. Вісті ті не мають ніякої підстави, лише характеризують тяжке положенє.

Після донесеня „Korresp. Centrum“ відбуло ся вчєра уконституованє славянського центру, в котрого склад увійшли: полуднево-славянський союз, чєска народна католицка партія і москвофіли. До президії вибрано Грубана, Івцевича і Шустершица. Славянське centrum числить 58 членів.

Порозуміне між Німцями вільнодумними а сторонництвом християнсько суспільним можна уважати довершеним фактом. Доказують то вчє-

ширшою формою суспільної солідарности, а тій формі мимо того що вона примусова признає велику моральну вартість. Врешті як можна сказати, що спілка, яка представляє держава, не є вільна бо чоловік входить до неї вже через свій прихід на світ, то з другої знов сторони не можна сказати, щоби вона була примусова, бо ми прилучуємось до неї добровільно і без надуманя а кождий добрий горожанин тисяч разів в житю оправдує гідність Француза, яку йому признало право, а врешті може остаточно позбути ся тої гідности, натуралізуєчись в иньшій державі. А що до факту, що в спілці, яка зовєсь державою, кождий мусить піддатись праву більшости, то те саме можна сказати о кождім товаристві.

Така школа буде тішитись, як держава присилує праводавчою дорогою властителей загосподаровувати свої посілости в інтересі публичного здоровля, або фабрикантів дбати про здоровє своїх робітників, або опираючих ся купців до замиканя склепів в неділі, щоби пошанувати спочинок робітників, або як видасть врешті драконське право проти коршем та склепів, в яких продаєть ся розпустні образки. Прийме навіть на услівях до обговореня засаду примусового забезпеченя і примусової помочи. Сказано, що право повинно бути сумлівним для тих, які його не мають; є се дуже добре сказано, але так само можна сказати, що скоро богатєм людям брак почутя солідарности, подібно як сумління, то право повинно її наказати. Буде се впрочім найлучшою едукаційною системою для розбудженя того почутя та вкорінєня його в обичаях насупереч старої та неправної пословиці „Quid leges sine moribus?“

рашні голосованя над наглядними внесеними, де християнські суспільники ішли разом з лібералами.

Переговори між австрійським а угорським правительством що до продовження банкового привілею розпочнуть ся в сім тижни. На засіданю делегатів обох правительств має угорське правительство поставити внесенє що до картелевих відносин.

В четвер зберуть ся на спільне засіданє славянські члени анексийної комісії В той сам день розпочне ся також генеральна дебата в самій комісії, яка займе чимало часу, бо на 52 членів комісії записало ся 30 до голосу.

Заграничний огляд.

— До Верліна доносять, що турецьке правительство видало до європейських правительств ноту, в якій запевняє, що Туреччина не думає нападати на Болгарію. З огляду на фінансове положенє знизжує Туреччина жаданє своє із 150 мільонів на 100 мільонів франків. Наслідком отсеї пропозиції Туреччини є знов вигляди на мирне поладженє балканської квестії, бо, як доносять телеграми, і болгарське правительство годить ся на заплаченє 100 мільонів фряків.

— Протокол австро-турецкого порозуміння має бути відісланий із Відня назад до Царгороду. Супроти того треба уважати австро-турецке порозумінє довершеним, тимбільше, що поправки, які пороблено в протоколі у Відні є незначні.

— Із Білгороду доносять, що сербське правительство рішило ся врешті по довгім ваганю розіслати циркулярну ноту до держав, в якій жадає автономії Боснії та територіяльного відшкодуваня.

— Черногора і Сербія агітують дальше проти австро-турецкої угоди та старають ся настроїти відповідно турецьку пресу і парламент. Се перше вже вдалось, а в парламенті мають вони мати запевнєних 30 голосів опозиції, між иньшими всіх Альбанців. Сербія думає, що опозиція та зростє найбільше до 60 голосів.

— Із портових та провінціанальних міст доносять, що опозиція купців і населеня зростає, та що молодотурецкі комітети й бойкотовий синдикат лише з великим трудом удержують бойкот. Закінченю бойкоту перешкаджають певні живала, які домагають ся грошевого відшкодуваня, як також члени бойкотового комітету, які є в тім інтересовані.

— Сербське правительство видало розпорядженє, щоби резервисти кавалерії відбули тепер свої вправи. — Полковник Наумович іде знов до Росії в цілі закуди дальших коній.

— Старорадикальна сербська часопись „Самоуправа“ пише, що в часі як Европа дає Сербам раду, щоби не заколочували спокою, навіть, як би їм грозила небезпека удушєня, то та сама Европа стараєть ся улягалізувати поступованє Австрії

З другого боку школа солідарности не може видати ся симпатичною конкуренції, що становить одну з постатей, під якою клясична школа бачить засаду т. зв. „laissez aller“ (позволити ділати). Небуде вона могла забути, що конкуренція то „борба о житє“, отже повстала з впрост противної засади „алучуваня ся для житя“. Конкуренція витворює те, що я назвав би солідарностю на відворот, або що підчас як при правдивій солідарности добро одного стає добром всіх, при конкуренції противно, як давно а добре сказав Монтезь (Montaigne) знес одного є втратою для другого, майно одного промисловця ростє на руїнах його менше щасливих конкурентів і лиш упадок одних може запевнити побіду другим.

Відносно до міжнародної торгівлі, школа, що саме даємо нариє її програми, не моглаб бути на виїшний спосіб протекционістичного, бо сей протекціонізм прямує якраз до зірваня лучности між народами до введеня в сферу міжнародних відносин засади: „Кождий для себе“. Але і „Free trade“ (вільпа торгівля) на англійський спосіб не буде її рівнож до смаку, бо в результаті є се лиш иньша форма засади „кождий ліктями мусить собі робити дорогу. Цюві договори між народами, оперті на взаїмних уступках в імя загального добра пр. інтересів цілої Європи супроти американської конкуренції, відповідали би лучше її програмі, як таке, що будить почутє великої міжнародної солідарности в ожиданю солідарности ще більше зачеркненої.

А і форми товариств, які хвалить клясична ліберальна школа є дуже убогі і дуже далекі від ідеалу, який ся школа має на думці. Що можна думати пр. про акційне товариство, в яким Молі-

та Болгарії, які не держать ся берлінського трактату. З сього повинна Сербія навчитись, що в цивілізованій Європі йде сила перед правом.

НОВИНКИ.

Чернівці, 1. лютого 1909.

Календар. Нині вівторок 2. (20. січня) Евтимія рим, Марії Громи. завтра середа 3. (21. січня). Максима, Неофіта, рим. Власія.

„Діло“ а „Буковина“. „Ділу“ а властиво єго черновецькому дописувателеви не подобала ся наша статя „Будьте люди!“ Ріжниця поглядів виходить із того, що нас виховував німецький „grader Michel“, а їх польський Гауїт. Після той ж рецепти всеукраїнські культуртреґери взяли ся виховувати й нашу молодіж. Тому й беруть в оборону тих своїх учеників, що перевалили ся їхніми ідеями й готові повести українську справу й на Буковині з таким же гарним успіхом як у Галичині, за що ми їм і їхнім покровителям мусимо заздальгидь подякувати й заявити, що проти того бороти ся будемо, поки сил стане.

Костюмові вечерниці друкарів. 20. с. м. відбудуть ся костюмові вечерниці „товариства друкарів в Чернівцях“ в святоточо пристроєній сали „Робітничого Дому“. Комітет доложив всяких старань, щоби вечерниці випали о скілько можна найкрасше, тож має надію, що черновецька дубліна возьме в тих вечерницях численну участь. Чистий дохід призначений на добродійні цілі. Запрошеня значє комітет розслати сими днями. Приятелі друкарів, що хотять дістати запрошеня, звольте подати свою адресу п. Францови Цябінгерови друкарня „Гутенберг“, ул. Кароліни ч. 4.

Конкурс. Магістрат нашого міста розписав конкурс на 5 стипендій по 106 кор. 7 сот. з процентів від фонду Давида Тітінґера для убогих. О стипендії мають право старати ся убогі приналежні до душевної громади і то 1 християнин а 4 Жидів. Поданя враз з сьвідотвом хрєщення, приналежності та убожєства мають петенти внести найдальше до 15. лютого с. р. Виплачені будуть сі стипендії 29. мая с. р. як в дни смерти фундатора.

Адвокатська ненарушимість. В адвокатских кругах викликало живе заїтересованє недавнє рішенє касаційного трибуналу, котрий відкинув внесену генеральною державною прокуратурею жалобу неважності в обороні закона, рішаючи, що адвокат боронячи свого клієнта не лише може, але навіть обовязаний вказувати на корисні для свого клієнта обставини, хочби навіть через те була нарушена честь котрого-небудь зі сьвідків. Се рішенє запало серед таких обставин: Адвокат мав боронити свого клієнта против обжалуваня одного вахмайстра жандармерії о крадіж і обиду чєсти. До головної розправи був також покликаний яко сьвідок згаданий вахмайстер, котрому перед допитами судия пригадав єго службову присягу. Безпосередно після того оборонець обжалуваного предложив перевірити з давних карних актів, що сьвідок супроти єго

нарі бачить тип будучої економічної організації, а яке дійсно в наших часах розвиваєть ся так швидко? Деж ту є солідарність, якої шукаємо? Певно не у відносинах робітників занятих в товаристві до акціонарів товариства; одні і другі є фактично членами спільного підприємства, а мимо того нема між ними ніяких правних звязий, ніякого спільного інтересу; вони ділять ся на дві відрубні кляси людей, з яких одна працює в підприємстві, не користаючи з його оwoчів, друга ділить між себе оwoчі підприємства, в яке не вкладає праці; ті дві кляси зовсім себе не бачуть, не знають себе цілком, а мимо того ненавидять себе безіменно ненавистю, як безіменна є назва надана такому товариству.

Чи маємо шукати солідарности у взаїмних відносинах акціонарів? Також ні; вони рівнож розкинені по цілім сьвітї нераз не знають може докладно, де є підприємство, в яким вони пібито є злучені, а дуже часто з цілого інтересу знають тільки папері з гарними рисунками, які мають у своїм портфєлі, мучать ся тільки за посередництвом той самої дивіденди.

Здаєсь, не треба давати більше примірів; ясна річ, що школа, яка ставляє своєю дивізію особистий інтерес і „помагай собі сам“, не може стояти на тім самім становищі, що школа, яка свій ідеал бачить в почутю нашої взаїмної залежності, в радісній злучі з тою залежностю і в праці над її здійсненєм.

Соціалістична школа послугуєть ся охотно словом солідарність, особливо анархісти повторяють його часто. Не заперечуємо цілком, щоби ті доктрини не працювали над здійсненєм солідарно-

клієнта все був настроєний ворожо. В своїй бесід на сю тему, оборонець згадав про „уривілейовану уніформовану правду“. За той висказ, як обиду урядової особи, адвоката потягнує до судової одвічальности, однак повітовий суд увільнив єго. Справа пішла перед окружний суд як апеляційний, однак і той увільнив адвоката. Против того вироку генеральна прокуратура внесла відклики до касаційного трибуналу, однак і той відклики відкинує.

З „Укр. касина“. Ліцитація часописий відбуде ся в середу о 7 год. вечером.

Подяка. Товариства „Жіноча Громада“ і Укр. акад тов. „Союз“ складають сердечну подяку сею дорогою пп. Сірецькому, Садагурському, Бриндзанови і Павлюкові за співучасті і поміч при уряджуваню миланциного вечера.

Загальні збори. В неділю 28. лютого 1909 відбудуть ся головні збори каси пожиткової і щадничої для громади Раранче о 3. годині пополудни з отсім дневним порядком: 1. Справозданє касове за рік 1908; 2. Вибір нової старшини і ради надзорчої; 3. Евентуалія, старшина.

Траґедия поети. Рознука по знищеню Мессина довела молоду поетку, Ліну Лянцадону з Салерні до божевільности. Відбрала собі житє тим способом, що із своїх книжок і рукописий уложила коєтир і підпалила його. Потім кинула ся в огонь і згоріла.

Жива в Австрії. Австрійське министерство рішництва оголосило вислід жнив головних збіж в Австрії, зібрані на підставі урядових статистичних дат в 1908 р. Після того звіту з цілої управної поверхні в Австрії т. зн. 10,624.852 гектарів припадає 61 прц. т. зн. 5,567.945 гектарів під управу пшениці, ячменю, жита, вівса і кукурузи. Той обшар дав такі висліди в жниві: Пересічно від 1898 до 1907 року видаток пшениці виносить 13 5, жита 21 2, ячменю 15 3, вівса 19 1, кукурузи 4 мільони метричних сотрарів.

Телеграми „Буковини“.

Чернівці, 1. лютого 1909.

Мессина (Кб.). Вчєра о 10-ій годині вечером дало ся чути сильне землетрасєнє, серед населєня велика панїка, кілька мурів завалилось. Вночі повторилось землетрасєнє кілька разів.

Лондон (Бюро Райтера). Делегати міжнародної конференції в справі морської війни прийшли до переконаня, що видати постанови в справі ведєня морської війни далеко труднійше, як перше думали. Нема також вигляду, щоби, як перше сподівались, можна було в слїдуючїм тижни покінчити роботи. Усе вказує на те, що наради, мимо того, що богато материлу передано окремим комісіям, протягнуть ся на довший час.

Вашинґтон (Кб.). Палата депутатів затвердила військовий бюджет в сумі 500.000 долларів, на арєонавтичні проби.

сти на свій спосіб пониманої, але нам не здаєть ся, щоби вони уживали способів, які ведуть найліпше до цілі. Тими способами є борба кляс, знесенє їх нерівности враз із всіми інституціями як власність, пожитка, індивідуальне підприємство, які побільшують, або утравляють ті нерівности.

Отже борба кляс не видаєть ся нам средством відповідним до розвинєня солідарности поміж членами тої самої суспільности, хїба що між членами відносних кляс, які ведуть борбу подібнуж як війна не є хїба добрим способом до розвою міжнародної солідарности, хоч знов її вислідком може бути зміцненє почуття солідарности між членами одного народу, що має назву патріотизму.

А що до знесеня нерівности, то сей спосіб викликав би впрост противні наслідки. Те, що солідарність йде в парі з ріжнородностю і нерівностю складових частий є доведеним фактом. Там, де ті часті до себе подібні, може бути сполука подібно як між зернами в купі піску, або що найбільше, та Дуркгайм зовє „механічною солідарність між молекулами, що творять хрусталь, але не може бути правдива солідарність. Противно, чим визначнійші ріжницї поміж одиницями, тим енергичійше буде їхнє співділанє. Требаб отже прямувати до витворюваня що раз відміннійших одиниць, ніж ті відмінні обмежувати. Розумію добре, що соціалізм прямує до знесеня штучних ріжниць а не ріжниць вроджєних, але ті останні бувають наслідками перших.

(Дальше буде).

Доставці для буковинського звязку урядників

Міхцер & Шехтер, Чернівці

Ринок (напроти буковинської щадниці)

поручають свій багато асортований склад осіиних і зимових артикулів: **Капелюхи** з льодену, фільцу і плішу, з ц. к. надвірних фабрик капелюхів В. Плеса, Антона Піхлера, І. Гікля Синів, як також італійської фабрики капелюхів G. Borsalino. **Шапки з льодену, футра і сукна** різного рода. — **Плішові і суконні чепці** (капузи) для дїтїй. — **Шалі і хустки** з женїлі, вовни і шовку. — **Бїле** для панів і дїтїй, бїле і у красках, ковнярики, маншети, краватки, обгортки, рукавички, паньчохи, шкарпитки, шельки, палички і камизельки. — **Великий склад черевиків**, найелегантнїше виконане, для панів, пань і дїтїй, як також американські черевики так звані Goodyaer Welt. — **Найбогатшїй вибір** у товарах **футряних і волчкових** різного рода. — **Артикули для саночників.** — **Артикули до подорожи.** — **Коци** плїшові і з верблюдової вовни. **Правдиві петербургскі кальоші.** **Замовленя з провінції дешево і сейчас.**

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Милїїв, відбудуть ся дня 7. лютого о 1. год. пополудни в шкільнім будинку. 1. Справоздане старшани і замкнене рахунків і білянс за рік 1908. 2. Вільні внесеня. — *Швейка.*

Друкарня тов. „Руска Рада“ в Чернівцях пошукує

Практикакта.

Вимагає ся: укінчений 14 рік житя, укінчена І. кляса гімназияльна або реальна, знане рускої і німецкої мови, і сьвідощтво лікаря, що петент є зовсім здоровий. — Близші інформації удїляє заряд, в канцелярії друкарні при улици Петровича ч. 4.

Насїня ярих збіж, трав і конюшини

краєвої продукції з гваранцією, що сьвіжа і вільна від канянки купує Спїлка для господарства і торговлі в Перемишли.

Ласкаві зголошеня і прїбки разом з жаданою ціною і гваранцією просимо надсилати просто до Дирекції Спїлки.

16 (2-5)

Найперше і найбільше буковинське етаблїсема в тїй галузи.

Хемїчна пральня і фарбарня ДАМСКОЇ І МУЖЕСКОЇ ГАРДЕРОБИ,

унїформів і ріжнородних материй, як: футер, материй на меблі, гардинок, занавісок, портїер, рукавичок Glacé і корунок.

Спеціальність: Хемїчна пральня і фарбарня шовків найліпшої сорти. Взірцева фарбарня і знаменита пральня фіранок різного рода.

САЙФЕРТ і ТУЧАПСКИЙ, Чернівці

Централка: ул. Руска ч. 15. Мірні ціни.

Філія: ул. Кручена ч. 1а теперїшня ул. Д-ра Райса. Виконане без закиду.

169 (—) **Замовленя з провінції сейчас.**

Цїнники даром і оплатно.

Етаблїсема першої ранги!

Етаблїсема першої ранги!

Доставець надвірний

Фабрика: в Бернї Моравскім. Телефон 275 і 213.

ЗИГМУНД ФЛЮС

ц. к. надвірна фарбарня і хемїчна пральня

мужескої, дамскої і дїточої гардероби, унїформів, фіранок і занавіс всякого рода в цілости або в поодиноких бритах і штуках. Склад фабричний в Чернівцях, ул. Паньска ч. 13. (в домі ц. к. уприв. банку гіпот.)

Систем Флюса робить все нове. **Спеціальність!** Систем Флюса робить все нове.

Фарбарня шовків і струсевих пер.

Найбільше того рода Етаблїсема в Галичинї, Чехах, Мораві і Шлеску.

Прошу добре уважати на мою фірму. Замовленя з провінції, скоро, дешево, точно і на речинець.

Пересторога!

Най ніхто не купує машини до шитя скорше, нїм не огляне і не спробує

Пфаффа машини до шитя

Лиш за Пфаффа машини даю 10 лїт гваранцію, тому що при Пфаффа машинах всі части що дуже труть ся, є з найтвердшої стали ковани і гартовані. — На Пфаффа машинах можна шити, гафтувати і цирувати. — Цїнники даром і оплатно.

З поважанем **Василь Данилович**, Механїк в Чернівцях (—)

ул. Жидівска 16. і Пивнична 6. (Kellergasse) в власнім домі.

Союз руских хліборобских спілок на Буковинї

„Селяньска Каса“

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою повідомляє, що він отворив в себе осїбний

Віддїл на вадкї і кавцї

і перебирає зложуване вадїй і кавцїй але лиш у публичних корпораціях або до рук власників великої посїлости земельної в пупїлярних цїнних паперах під дуже догідними условинами. Близші інформації даємо в нашїй канцелярії в Чернівцях, вулиця Петровича число 2.

Г. ФАЙЛЕР

усувач нагнїтон

Чернівці, улиця Руска ч. 8.

Найстаршїй товаровий дїм **В. БАЛЬТІНЕСТЕР** Найстаршїй товаровий дїм

Чернівці, ул. Головна (Енценберга) ч. 3.

Заложений в р. 1873.

Склад ц. к. уприв. фабрики товарів з альпаки і хїнського срібла В. Бахмана і Ски у Відни.

Телефон: число 301.

Склад капелюхів І. Генрика Іти у Відни, Йос. Піхлера і Синів в Грацу.

Склад черевиків Ф. Л. Попера в Хрудимі, Ант. Чапека у Відни.

Лякерки, черевики і мешти.

Вахлярї, цїгарнички і пера струсеві.

Самостїйний склад **Саночок** із льобеньської стали і фенїксу по цїнах фабричних. Рїжнородні деревляні Скї і всякі артикули для саночників.

Цилїндри і кляки.

Шовкові шалики.

Товари футряні і вовняні по знижених цїнах, як також ріжні зимові артикули.

Рїжнородні Рукавички.

Боа з пер.

Рушницї, збруя і мунїция.

Панчохи і шкарпитки у ріжних красках.

Шовкові шарфи і відзнаки на баль.

Мужескі фраківі сорочки.

Парфуми і мила, пудри, щїточки і гребїні.

Ковнярики, маншети і хусточки до носа.

Черевики до снїгу і кальоші найліпшої сорти.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Руска Рада“ в Чернівцях, під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповїдає: Віктор Стрїч.

